

Р. Ю. Сазонов,
магістр економіки, асистент кафедри підприємництва, Київський національний
університет імені Тараса Шевченка; голова ради, ТОВ "Град інвестмент", м. Київ, Україна
ORCID ID: 0000-0002-9293-8746

DOI: 10.32702/2306-6814.2019.20.83

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В ЕКОНОМІКУ: ПРИНЦИПИ, ІНСТРУМЕНТАРІЙ, ЧИННИКИ ТА УМОВИ ЕФЕКТИВНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ

R. Sazonov,
Master of Economics, assistant of the Department of Entrepreneurship, Taras Shevchenko
National University of Kyiv; Chairman of the Board, Grad Investment LLC, Kiev, Ukraine
ORCID ID: 0000-0002-9293-8746

STATE REGULATION OF ATTRACTING INVESTMENT IN THE ECONOMY: PRINCIPLES, TOOLS, FACTORS AND CONDITIONS FOR EFFECTIVE IMPLEMENTATION

Статтю присвячено дослідженню специфіки державного регулювання залучення інвестицій в економіку та формування на цій основі його принципової бази та інструментарію в сучасних умовах під впливом комплексу чинників, які структуровано та досліджено в роботі. Державне регулювання залучення інвестицій в національну економіку представлено як сукупність організаційно-економічних методів та інструментів, як загальних, так і специфічних, за допомогою яких виконуються взаємопов'язані функції для забезпечення цілеспрямованого, безперервного, ефективного впливу держави на підвищення результативності залучення інвестицій для потреб сталого функціонування та розвитку економіки країни. Запропоновано схему системи державного регулювання залучення інвестицій в національну економіку та проаналізовано її складові. Обґрунтовано важливість реалізації інструментарію регулювання в межах системного, структурованого процесу здійснення вибору найбільш доцільного набору інструментів для конкретної країни в мінливих умовах зовнішнього та внутрішнього середовища (обмежень, тиску і можливостей, що з'являються) з метою реалізації потенціалу активного залучення та використання інвестицій для розвитку національної економіки.

The article is devoted to the study of the specifics of state regulation of attracting investment in the economy and the formation of its principled base and tools in modern conditions under the influence of a set of factors that are structured and researched in the work. State regulation is considered in the article as a separate function of the state, which is realized through the appropriate system of means, forms, methods and instruments through the conscious and purposeful activity of the state administrative apparatus. State regulation of attracting investments into the national economy, as one of the areas of regulatory activity, is presented as a set of organizational and economic methods and instruments, both general and specific, through which they perform interrelated functions to ensure the purposeful, continuous, effective influence of the state on increasing the efficiency of attracting investments for the needs of sustainable functioning and economic development of the country. Research and use of the potential of practical application of tools. The impact of state regulation on investment support for the development of the Ukrainian economy is an objective necessity to intensify the investment process at the country level and to realize the possibilities of further effective interaction of the state with domestic and foreign investors, as well as investors among themselves within the local and global investment capital market. The scheme of the state regulation of attraction of investments into the national economy is offered and

its components are analyzed. The main goal of such regulation is to identify the provision of attracting domestic and foreign investment to increase the efficiency of use of competitive advantages and development of the national economy, while preserving the economic security of the country. The importance of implementing regulatory tools within the systematic, structured process of selecting the most appropriate set of tools for a specific country in the changing environment of external and internal environment (constraints, pressures and opportunities that appear) in order to realize the potential of active involvement and use of investment for development is substantiated national economy.

Ключові слова: державне регулювання, інвестиції, національна економіка, принципи, інструменти, чинники, умови, розвиток, система, процес.

Key words: state regulation, investments, national economy, principles, instruments, factors, conditions, development, system, process.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Проблематика трансформації інструментарію державного регулювання інвестиційних процесів під впливом змін в економічній системі за сучасних умов набула особливого науково-теоретичного та прикладного значення в останній чверті XX ст. — на початку XXI ст. [4]. Це було обумовлено значною мірою прискоренням включенням країн, що розвиваються у раніше сформовану структуру світової економічної системи, а також потребою забезпечення конкурентоспроможності економік на глобальному ринку капіталу.

За сучасних умов інвестиції все більшою мірою розглядаються дослідниками в якості однієї з необхідних умов довгострокового зростання та конкурентоспроможності економіки країн, та формують глобальне конкурентне середовище, в якому країни конкурують між собою за залучення та максимально ефективну реалізацію інвестицій.

У цьому контексті формування ефективної державної регуляторної політики, зорієнтованої на забезпечення розвитку національної економіки, з урахуванням специфіки процесів залучення інвестицій, потребує дослідження принципової бази, інструментарію, чинників та умов такого забезпечення і визначення можливостей для більш ефективного задіяння потенційних джерел надходження інвестицій.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

У науковому доробку дослідників І.Ю. Гужви та В.В. Сержанова, значну увагу приділено науковому обґрунтуванню державної інвестиційної політики, подолання недоліків внутрішньої і зовнішньої державної політики щодо інвестиційної діяльності [2; 13; 14]. Слід констатувати, що вченими у цілому доведено, що важливим джерелом забезпечення стабільного розвитку країни є забезпеченість економіки інвестиційними ресурсами, зокрема, — зовнішніми [5; 6; 17].

Досить детально досліджено і охарактеризовано В.В. Сержановим, О.В. Любкіною та А.В. Яценком, методи державного регулювання інвестиційної діяльності [8; 13; 19]. Розмежування цих методів в значній мірі відповідає їх базовій класифікації. Основну увагу сучасні автори приділяють доповненню загальноприйнятої класифікації (прямі й непрямі методи, адміністративні, економічні, правові методи) такою ознакою класифікації, як методи, що поділяються за засобами впливу [11; 14].

Чимало наукових робіт присвячено питанням задіяння інструментарію державного регулювання інвестиційної діяльності в умовах України, з огляду на існуючі проблеми та перспективи [1; 6; 16; 18; 19]. Натомість, зважаючи на динамічну зміну умов економічної, і, зокрема, інвестиційної, діяльності в Україні (як і в інших країнах з транзитивною економікою), а також у світовій економіці в цілому, дослідження теоретико-методологічних основ і світового досвіду державного регулювання залучення інвестицій в національну економіку залишається актуальним і вимагає подальших наукових досліджень.

Вирішення вказаної проблеми, на думку автора, значною мірою має бути орієнтованим на забезпечення можливості активізації інвестиційного процесу та адаптацію ролі та місця державного регулювання в цьому процесі до реалій та потреб розвитку економіки конкретної країни. Повноцінному використанню потенціалу системи державного регулювання залучення інвестицій в національну економіку, у цьому сенсі, сприяє підвищення ефективності взаємодії інвесторів і економічних суб'єктів, що потребують інвестицій для забезпечення функціонування та розвитку власного бізнесу, шляхом цілеспрямованого застосування певного набору ефективних (за умов конкретної країни) засобів, напрямів, форм і методів регуляторного впливу.

З огляду на це, представлено дослідження зосереджується на збагаченні наукового розуміння сучасних економічних процесів шляхом осмислення, теоретичного узагальнення і структурування проблематики формування та ефективного втілення на практиці інструментарію державного регулювання залучення інвестицій як фактору розвитку економіки країни.

МЕТОЮ СТАТТІ

Метою статті є дослідження специфіки державного регулювання залучення інвестицій в економіку та формування на цій основі його принципової бази та інструментарію в сучасних умовах під впливом комплексу чинників.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Поняття державного регулювання залучення інвестицій в національну економіку базується на поняттійному апараті державного регулювання як діяльності, пов'язаної із застосуванням комплексу засобів, напрямів,

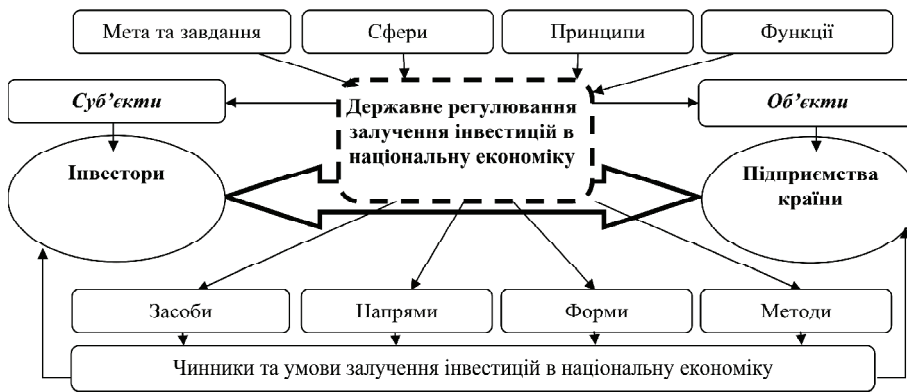

Рис. 1. Система державного регулювання залучення інвестицій в економіку

форм, методів та заходів стосовно коригування, забезпечення стабільності та розвитку основних економічних процесів у країні.

З-поміж процесів, що регулюються за допомогою зазначеного комплексу, виокремлюється процес залучення інвестицій в національну економіку, пов'язаний з ключовими аспектами (сторонами) даного поняття — джерела (звідки) та напрями (куди) залучення інвестицій.

Залучення інвестиції в національну економіку як об'єкт державного регулювання, таким чином, є процесом, що перебуває під впливом значної кількості чинників, які визначають обсяг ресурсів, що надходять із різних джерел залучення інвестицій в національну економіку (внутрішніх та зовнішніх) та витрачаються за певними напрямками. Держава в цьому контексті має певний набір важелів впливу на означені чинники.

На думку автора цієї статті, державне регулювання виступає як відокремлена функція держави, що реалізується через відповідну систему засобів, форм, методів та інструментів через свідому та цілеспрямовану діяльність державного управлінського апарату.

Необхідність державного регулювання обумовлена тим, що економічні відносини поза свідомими діями держави досить часто не можуть динамічно розвиватися в напрямі, який визначається історичною необхідністю та цілями держави. Водночас втручання держави у діяльність економічних суб'єктів за сучасних умов викликає ускладнення економічних зв'язків між господарюючими суб'єктами, а також виникненням перманентних кризових явищ в економіці на різних рівнях, що потребує коригування, координації, контролю з боку держави.

Одним з важливих об'єктів регуляторного впливу з боку держави за сучасних умов є процес залучення інвестицій в національну економіку, який, з одного боку, є підсистемою національної економічної системи, а з іншого — окрему систему, що є сукупністю взаємопов'язаних елементів складної динамічної системи — сфери залучення інвестицій в національну економіку, яка перебуває в стані постійних змін під впливом багатьох внутрішніх і зовнішніх чинників, спрямованих на перетворення інвестиційних ресурсів у доходи та нові активи (фінансові, реальні та людські) в ході здійснення інвестиційної діяльності [5]. Саме така сфера — сфера залучення інвестицій в національну економіку, є предметом уваги стосовно

здійснення ефективного регуляторного впливу на неї держави в даній статті.

У цьому сенсі процес залучення інвестицій в національну економіку, певним чином систематизований і впорядкований, здійснюється з метою ефективної реалізації інвестиційної діяльності в країні, являючи собою, як процес, сукупність певних послідовних стадій:

- підготовку до залучення інвестиції;
- безпосереднє інвестування;
- отримання результату здійснення інвестиції.

Водночас на макrorівні процес залучення інвестицій в національну економіку доцільно розглядати і як потік інвестиційних ресурсів, які визначають результати інвестування.

Державне регулювання залучення інвестицій в національну економіку, на думку автора цієї статті, є сукупністю організаційно-економічних методів та інструментів, як загальних, так і специфічних, за допомогою яких виконуються взаємозв'язані функції для забезпечення цілеспрямованого, безперервного, ефективного впливу держави на підвищення результативності залучення інвестицій для потреб сталого функціонування та розвитку економіки країни.

Система державного регулювання залучення інвестицій в національну економіку, на думку автора, складається з певних елементів, єдність і взаємодія яких визначають її цілеспрямованість, ефективність і функціональність. Ефективне функціонування такої системи передбачає виділення мети та завдань державного регулювання залучення інвестицій в національну економіку, а також обґрунтування певних форм і методів, напрямів і засобів реалізації даних мети та завдань в умовах конкретної країни (рис. 1, складено автором).

За головну мету державного регулювання залучення інвестицій в національну економіку пропонується визначити забезпечення залучення вітчизняних та іноземних інвестицій для підвищення ефективності використання конкурентних переваг і розвитку національної економіки за умови збереження економічної безпеки країни.

Досягнення кінцевої мети пов'язане з виконанням конкретних завдань на певних етапах реалізації інвестиційного процесу. Завдання державного регулювання залучення інвестицій в національну економіку в процесі розвитку економіки змінюються, але головними з них можна назвати такі:

- створення відповідних правових та соціально-економічних умов для залучення значного обсягу інвестицій в національну економіку;
- економічне зростання країни;
- сприяння дотриманню економічних свобод та відкритості ринків;
- сприяння зайнятості населення;
- справедливий розподіл доходів.

Досягнення мети і завдань державного регулювання залучення інвестицій в національну економіку можливе лише за умови застосування дієвої комбінації форм і методів державного регулювання щодо різних галузей економіки, типів інвесторів і видів інвестицій.

Об'єктами державного регулювання залучення інвестицій в національну економіку є економіка країни, регіони, підприємства, в яких здійснюється реалізація інвестиційних проектів. Суб'єктами — інвестори, що мають певні господарські інтереси, мають фінансові ресурси і готові їх інвестувати (іноземні інвестори, вітчизняні підприємці, наймані працівники підприємств, в які вкладаються інвестиції тощо, тобто ті, хто бере участь у інвестиційному процесі в якості інвесторів).

Основними принципами державного регулювання залучення інвестицій в економіку автором пропонується визначити такі (рис. 2, складено автором на основі [10; 11]).

Державне регулювання залучення інвестицій в національну економіку виконує три основні функції:

1) правову (створення необхідної законодавчої бази сприяння залученню інвестицій в національну економіку);

2) соціальну (забезпечення прав і свобод людини шляхом створення відповідних умов залучення інвестицій в національну економіку);

3) економічну (забезпечення економічного розвитку підприємств, галузей економіки і країни загалом; регулювання монополій завдяки ефективному залученню інвестицій в національну економіку).

Засоби державного регулювання залучення інвестицій в національну економіку є інструментами, за допомогою яких здійснюється вплив держави на інвестиційний процес на макrorівні:

- податки і податкові пільги;
- державні асигнування і дотації;
- регулювання цін; державні програми; мито;
- квоти і ліцензії;
- бюджетне та кредитне регулювання в інвестиційній сфері;
- амортизаційна політика;
- експертиза інвестиційних проектів тощо.

Світовий досвід свідчить про те, що діяльність державного сектору, спрямована на активізацію залучення інвестицій в національну економіку, зводиться до реалізації таких ключових напрямів (рис. 3, складено автором на основі [5; 11]).

Водночас основне завдання держави, з точки зору сприяння підвищенню інвестиційної привабливості

Рис. 2. Принципи державного регулювання залучення інвестицій в економіку

країни, — створити сприятливі умови для інвестування і "продати" територію інвесторам, тобто переконати їх розмістити свій бізнес саме у цій конкретній країні.

Для цілеспрямованої та системної реалізації необхідних кроків (формуванню позитивного інвестиційного клімату, створення інвестиційних продуктів тощо) усіма зацікавленими сторонами, які мають вплив на процес залучення інвестицій, потрібна розробка стратегії та програми залучення інвестицій.

Форми державного регулювання інвестиційної діяльності як способи системного застосування конкретних методів бувають такими:

— форми стратегічного регулювання залучення інвестицій в національну економіку (економічне програмування, інноваційна, фінансова, податкова, бюджетна політика, залучення іноземних інвестицій і т.п.);

— форми тактичного регулювання залучення інвестицій в національну економіку (короткострокове стимулювання підвищення норми прибутку, зростання обсягів виробництва і зайнятості в поточному періоді і т.п.).

Отже, реалізація форм державного регулювання залучення інвестицій в національну економіку забезпечується за допомогою методів. Методи регулювання залучення інвестицій в національну економіку, таким чином, є цілеспрямованим впливом держави на інвестиційний процес і його учасників з метою спрямування інвестиційної діяльності в необхідному державі напрямі для отримання очікуваних результатів (залучення інвестицій в національну економіку).

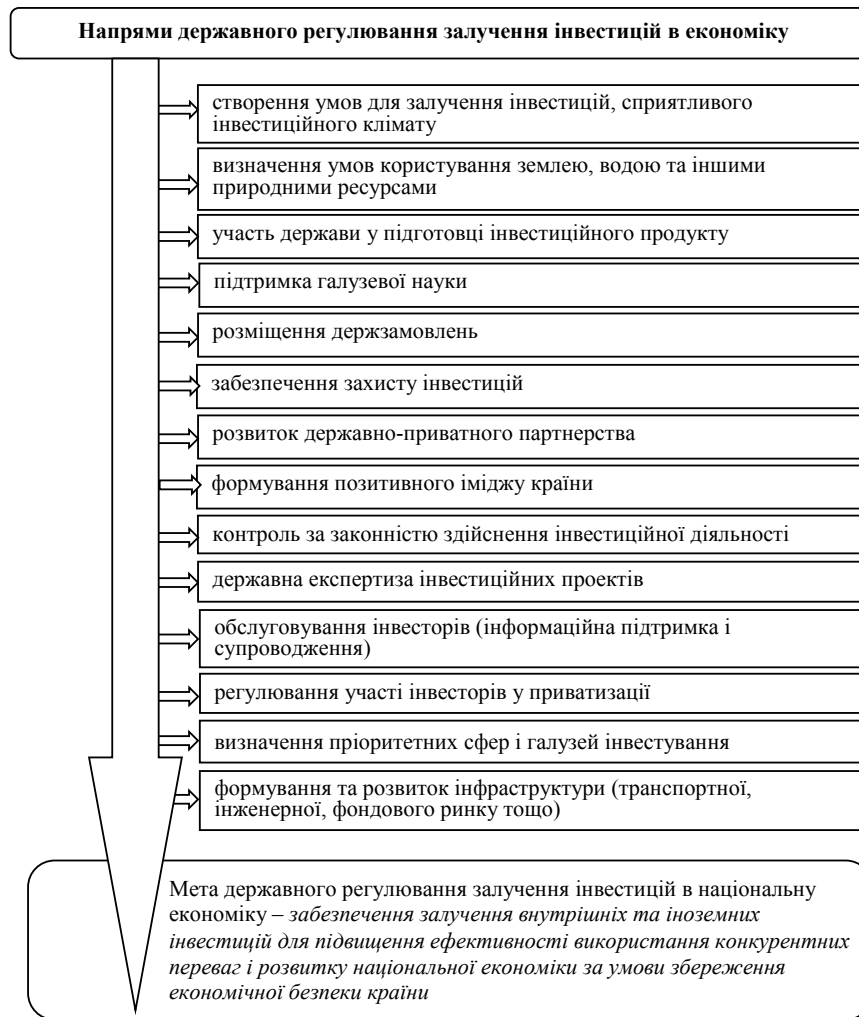

Рис. 3. Основні напрями державного регулювання залучення інвестицій в національну економіку

Методи активно впливають на форму, обумовлюючи її розвиток або обмежуючи його. Наприклад, встановлення деяких податкових пільг у вільних економічних зонах викликає зростання обсягів інвестицій на цих територіях, а скасування пільг різко зменшить їх обсяг. Під час вибору методів регулювання слід чітко розуміти і враховувати інтереси всіх учасників процесу інвестування.

За способом впливу методи регулювання залучення інвестицій в національну економіку поділяються на правові, економічні, адміністративні, інституційні та соціально-психологічні. За часом дії — на коротко- і довгострокові. За масштабами втручання держави у інвестиційні процеси -загальні, тобто ті, які поширюються на діяльність будь-якого підприємства в будь-якому регіоні, і часткові, що стосуються лише окремих підприємств галузі в певному регіоні [12; 15]. За характером впливу методи регулювання залучення інвестицій в національну економіку поділяються на обмежувальні та стимулюючі. Крім суто стимулюючих і суто обмежувальних, є і змішані методи регулювання, які об'єднують у собі як заохочення, так і обмеження. За рівнем впливу виділяють методи загальнодержавного, регіонального і місцевого рівня [7].

Методи державного регулювання залучення інвестицій в національну економіку диференціюються також

на активні і пасивні. Пасивні методи пов'язані з інформуванням економічних суб'єктів про умови регулювання. Такі методи також передбачають прогнозування перспектив економічного розвитку країни і визначення рівня інвестиційної активності. Активні методи використовують більш дієві важелі державного впливу на економіку, а саме [11; 12]:

- створення сприятливих умов для діяльності підприємств;
- участь держави у великих інвестиційних проектах;
- а також у створенні інфраструктурних об'єктів як основи ефективного підприємництва.

Беручи до уваги сказане, можна зробити висновок, що існує широкий спектр заходів державного впливу на процеси залучення інвестицій в національну економіку, у цьому контексті основне завдання держави полягає в тому, щоб з огляду на ситуацію в країні, вибрати найефективніше їх поєднання.

Чинник як важлива концепція використовується в багатьох наукових дисциплінах та зазвичай розглядається як причина певного явища, що викликає певний ефект [3]. Інше визначення ідентифікує чинник з чимось, що впливає на спостережуване явище, вжиті заходи або ситуацію, що виникла [9]. Ймовірно, існує різниця між тим,

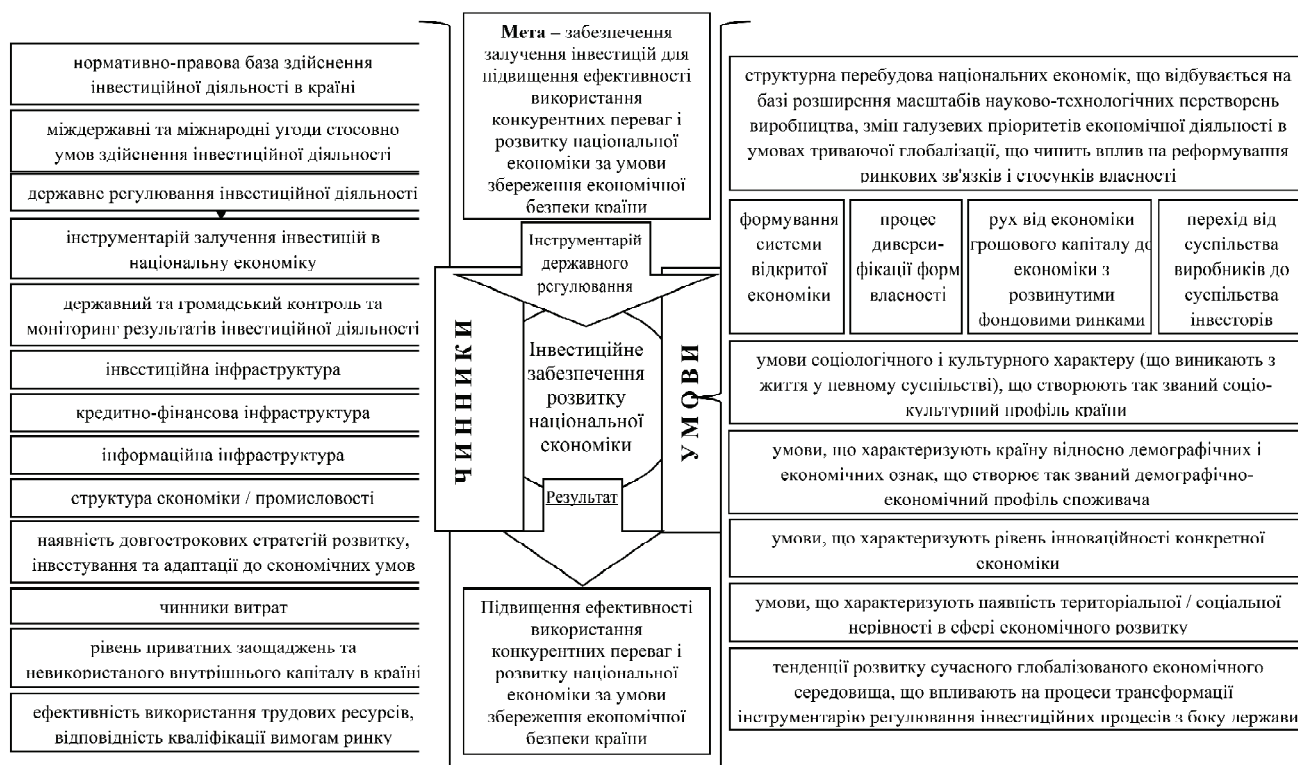

Рис. 4. Система чинників та умов інвестиційного забезпечення розвитку національної економіки

що має причинний силу, і тим, що створює умови для того, щоб щось сталося. Автор цієї статті схиляється саме до використання у роботі другого з наведених тлумачень, отже, стосовно інвестиційного забезпечення розвитку національної економіки, чинник характеризує джерело впливу на процеси інвестиційного забезпечення та його ефективність.

Говорячи про чинники та умови інвестиційного забезпечення розвитку національної економіки, завжди важливим є надання їм, у конкретній ситуації, відповідного, однозначного сенсу. Це не тільки призведе до організації опису, але і відкриє більш широкі можливості для повноцінного аналізу і оцінки досліджуваної проблематики — процесів інвестиційного забезпечення розвитку національної економіки. Водночас це дозволить розглядати і інтерпретувати зміни як ефект впливу двох різних за своєю природою категорій причин зміни, що спостерігаються, одна з яких називається "чинниками", а інша — "умовами".

Отже, якщо визначати чинник як джерело впливу на процеси інвестиційного забезпечення розвитку національної економіки та його ефективність, то у випадку умов розвитку розуміються обставини, зовнішні по відношенню до предмету, події або процесу, які впливають на спостережувані зміни. Іншими словами, умови інвестиційного забезпечення розвитку національної економіки, — це екзогенні обставини по відношенню до об'єкта посилення і даного місця, що сприяють змінам, але їх вплив, принаймні, безпосередньо, не пов'язаний з цим об'єктом і його властивостями (об'єктом, місцем і їх властивостями).

Аналіз причин змін призводить до висновку, що чинники інвестиційного забезпечення розвитку національної економіки, як правило, є детермінованими і в багатьох

випадках підлягають контролю, тоді як умови інвестиційного забезпечення розвитку національної економіки в основному стохастичні за своєю природою, тому можливості контролю їх впливу невеликі, а в багатьох випадках відсутні. Це часто пов'язано з компетенціями прийняття рішень, які пов'язані з питаннями інвестиційного забезпечення розвитку національної економіки. З точки зору проблематики цієї роботи така компетенція зазвичай покладається на органи державної влади конкретної країни.

Значна кількість дослідників виділяє такі категорії факторів [6; 14]: внутрішні і зовнішні, прямого та непрямого впливу. У такому випадку внутрішні чинники є детермінантами ендогенної природи, описаними раніше, а зовнішні — екзогенного походження. Незважаючи на це, вважаємо за доцільне зафіксувати поняття умов стосовно ендогенної природи впливу на зміни у процесах інвестиційного забезпечення розвитку національної економіки, через те, що цей вплив не відображає пов'язану з об'єктом і його властивостями специфічність, натомість чинник є категорією, що має безпосередній зв'язок із об'єктом, який він характеризує.

На рисунку 4 представлено складену автором статті схему чинників та умов інвестиційного забезпечення розвитку національної економіки.

На такій схемі чинники інвестиційного забезпечення розвитку національної економіки розглядаються у якості джерел безпосереднього впливу на процеси інвестиційного забезпечення розвитку національної економіки та його ефективність, умови — як обставини, зовнішні по відношенню до таких процесів, але які значною мірою впливають на спостережувані зміни та полегшують (або ускладнюють) масштаби та спрямованість впливу чинників інвестиційного забезпечення на розвиток національної економіки.

Під впливом зазначених чинників та умов реалізується процес забезпечення залучення інвестицій, спрямований на підвищення ефективності використання конкурентних переваг і розвитку національної економіки за умови збереження економічної безпеки країни. Водночас досягнення зазначеної, загальної мети пов'язане з реалізацією конкретних завдань, зокрема таких:

- забезпечення повноцінного та стабільного фінансування інноваційної діяльності в країні.
- стимулювання процесів, що забезпечують підвищення конкурентоспроможності продукції (послуг) національних виробників.
- сприяння оптимізації структури активів та пасивів економічних суб'єктів країни.

Внаслідок зосередження на окреслених завданнях, процеси залучення інвестицій в національну економіку в середньо- та довгостроковій перспективі чинитимуть суттєвий вплив на підвищення ефективності використання конкурентних переваг і розвитку національної економіки. Завдяки активізації залучення зовнішніх інвестицій в економіку країни нові технології проникатимуть на ринки, що розвиваються, сприяючи економічному зростанню і розвитку продуктивних сил у країнах-реципієнтах. Водночас відносно швидке "старіння" інновацій за сучасних тенденцій розвитку глобальної економіки потребуватиме подальшої концентрації капіталу для створення інновацій, що матиме наслідком подальше збільшення могутності ТНК як ключових глобальних економічних агентів-інвесторів (як щодо продукції, так і стосовно послуг).

ВИСНОВКИ З ПРОВЕДЕНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК

У статті досліджено сутність та специфіку державного регулювання залучення інвестицій в національну економіку та охарактеризовано процес формування принципологічної бази та інструментарію даного виду регулювання в сучасних умовах під впливом визначеного в роботі комплексу чинників.

Незалежно від конфігурації моделі державного регулювання, універсальні вимоги для цього сектора є незмінними — висока ефективність і продуктивність (яка певною мірою відрізняється від сприйняття продуктивності в приватному секторі та зазвичай визначається як відношення результату до вхідних даних для вибраного напрямку діяльності, де поняття "результат" обумовлене формулюванням мети в державному регулюванні, що часто не пов'язана з отриманням прямого прибутку).

Практична реалізація процесу державного регулювання залучення інвестицій в національну економіку передбачає певне поєднання засобів, напрямів, форм, методів, заходів і відповідних державних інститутів, які розробляють і реалізують усі ці дії в межах системи державного регулювання. Водночас слід брати до уваги те, що державне втручання у процеси інвестиційного забезпечення розвитку національної економіки передбачає адаптацію інструментів державного регулювання інвестиційної діяльності до масштабів і стадій розвитку економічних суб'єктів, їх потреб і перспектив розвитку, а також врахування чинників та умов залучення інвестицій

в національну економіку. Це процес, який вимагає часу, ресурсної підтримки і політичної волі.

Водночас внаслідок реалізації цього процесу має бути сформована нова модель системи інвестиційної підтримки підприємництва та інновацій в країні, заснована на таргетованій концентрації капіталу на інвестуванні в найбільш важливі сфери-динамізатори економічного розвитку країни. Втілення такої моделі надаватиме імпульс для розвитку багатьох інших сфер економіки, створюючи умови для розвитку традиційних секторів економіки, які, завдяки впровадженню новітніх технологій виробництва та управління, зможуть просунутися ланцюжком створення вартості.

Література:

1. Андрущенко Л.В. Система державного регулювання інвестиційної діяльності в Україні (теоретико-методологічний підхід) / Л. В. Андрущенко // Право і суспільство. — 2015. — № 4, ч. 3. — С. 128—133.
2. Гужва І.Ю. Державне регулювання зовнішньоторговельної сфери національної економіки: автореф. дис... д-ра екон. наук: спец. 08.00.03 "Економіка та управління національним господарством" / І.Ю. Гужва. — Нац. акад. управління. — Київ, 2017. — 42 с.
3. Заяць Т.А. Інвестиційне забезпечення модернізації робочих місць в антикризовій політиці держави / Т.А. Заяць // Модернізація українського суспільства: чинники, передумови, перспективи. — 2012. — № 1. — С. 51—59.
4. Ільїна А. Державне стимулювання інвестиційного процесу / А. Ільїна // Вісник КНТЕУ. Держава та економіка. — 2016. — № 3. — С. 67—77.
5. Ковальчук С.П. Зарубіжний досвід державного регулювання залучення інвестицій: основні інструменти та перспективи їх використання в Україні / С.П. Ковальчук // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. — 2015. — № 5 (73). — С. 241—250.
6. Ковальчук С.П. Сучасна проблематика факторів державного регулювання залучення інвестицій в Україну / С.П. Ковальчук, В.Ф. Беседін // Торгівля, комерція, підприємництво: збірник наукових праць І [редакц. кол.: Апатій В.В., Куинк П.О., Семак Б.Б. та ін.]. — Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2015. — Вип. 19. — С. 68—78.
7. Кравчун О. Механізми державного регулювання інвестиційної діяльності в Україні / О. Кравчун // Теорія та практика державного управління. — 2012. — Вип. 3 (38). — С. 323—332.
8. Любка О.В. Іноземний капітал на ринку банківських послуг України / О.В. Любка // Наукові праці НДФІ. — 2007. — Випуск 3(40). — С. 110—116.
9. Лютий І.О. Національні фінансові системи в умовах глобалізації: [монографія] / [Лютий І.О., Павленко А.Ф., Оболенська Т.Є. та ін.]; за заг. ред. І.О. Лютого. — Івано-Франківськ: Галицька Академія, 2008. — 308 с.
10. Осецький В.Л. Інноваційно-інвестиційних вектор соціально-економічного розвитку: регіональний аспект / В.Л. Осецький // Наукові праці НДФІ. — 2012. — № 3 (60). — С. 153—185.
11. Романова Т.В. Світовий досвід формування інвестиційної політики / Т.В. Романова, В.Я. Чевганова,

Р.В. Шинкаренко // Вісник Хмельницького національного університету. — 2011. — № 3. Т. 3. — С. 103—106.

12. Салига К.С. Методологія наукового дослідження економічної ефективності інвестицій в інноваційні проекти / К.С. Салига // Ефективна економіка. — 2013. — № 2. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2013_2_23

13. Сержанов В.В. Архітектура державної інвестиційної політики [Електронний ресурс] / В.В.Сержанов // Інфраструктура ринку. — 2018. — Вип. 17. — Режим доступу до журналу: <http://market-infr.od.ua/uk/17-2018>

14. Сержанов В.В. Напрями впливу інвестиційної політики на економічне зростання національного господарства / В.В. Сержанов // Thesis of the 5-th International Scientific Seminar "Formation of Knowledge Economy as the Basis for Information Society" (Kyiv — Vienna, 16—19 Desember 2017). — Kyiv — Vienna: International Academy of Information Science, 2018. — P. 108—111.

15. Скворцов І.Б. Ефективність інвестиційного процесу: методологія, методи і практика: [Текст] / І.Б. Скворцов. — Л.: НУ "Львівська політехніка", 2003. — 311 с.

16. Федулова Л.І. Політика забезпечення інвестиційно-інноваційної привабливості регіонів: завдання державного правління та місцевого самоврядування / Л.І. Федулова // Державне управління регіональним розвитком України: монографія / [за заг. ред. В.С. Воротша, А. Я. Жаліла]. — К.: НІСД, — 2010. — 285 с.

17. Фікс М.М. Світовий досвід регулювання іноземного інвестування / М.М. Фікс, С. Федоров // Бізнес-навігатор. — 2013. — № 3. — С. 117—119.

18. Череп А.В. Інвестиційна політика України в сучасних умовах нестабільності / А.В. Череп, А.Г. Іванова // Економічний простір. — 2011. — № 47. — С. 133—137.

19. Яценко А.В. Формування інвестиційної політики зі стратегічних позицій розвитку України / А.В. Яценко // Інвестиції: практика та досвід. — 2010. — № 8. — С. 12—17.

References:

1. Andrushchenko, L.V. (2015), "The system of state regulation of investment activity in Ukraine (theoretical and methodological approach)", *Pravo i suspil'stvo*, vol. 4, no. 3, pp. 128—133.

2. Guzhva, I.Yu. (2017), "State regulation of the foreign trade sphere of the national economy", Abstract of Ph.D. dissertation, *Economy and Management*, Nat. Acad. management, Kyiv, Ukraine.

3. Zayats, T.A. (2012), "Investment support for the modernization of jobs in the anti-crisis policy of the state", *Modernizatsiia ukrains'koho suspil'stva: chynnyky, peredumovy, perspektyvy*, vol.1, pp. 51—59.

4. Ilyina, A. (2016), "State stimulation of the investment process", *Visnyk KNTEU. Derzhava ta ekonomika*, vol. 3, pp. 67—77.

5. Kovalchuk, S.P. (2015), "Foreign experience of state regulation of attraction of investments: the basic tools and prospects of their use in Ukraine", *Naukovy visnyk Poltav's'koho universytetu ekonomiky i torhivli*, vol. 5 (73), pp. 241—250.

6. Kovalchuk, S.P. and Besedin, V.F. (2015), "Contemporary Issues of State Regulation of Attraction of Investments in Ukraine", *Torhivlia, komertsii, pidpriemnytstvo: zbirnyk, naukovykh prats'*, vol.19, pp. 68—78.

7. Kravchun, O. (2012), "Mechanisms of State Regulation of Investment Activity in Ukraine", *Teoriia ta praktyka derzhavnoho upravlinnia*, vol. 3 (38), pp. 323—332.

8. Lyubkina O.V. (2007), "Foreign capital in the Ukrainian banking services market", *Naukovi pratsi NDFI*, vol. 3 (40), pp. 110—116.

9. Liutyj, I.O. (2008), *Natsional'ni finansovi systemy v umovakh hlobalizatsii: [National financial systems in the conditions of globalization]*, Halych Academy, Ivano-Frankivsk, Ukraine.

10. Osetsky, V.L. (2012), "The innovation-investment vector of socio-economic development: regional aspect", *Naukovi pratsi NDFI*, vol. 3 (60), pp. 153—185.

11. Romanova, T.V. Chevganova, V.Ya. and Shinkarenko, R.V. (2011), "World experience in investment policy formation", *Visnyk Khmel'nyts'koho natsional'noho universytetu*, vol. 3, pp. 103—106.

12. Saliga, K.S. (2013), "Methodology of scientific research of economic efficiency of investments in innovative projects", *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 2, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2013_2_23 (Accessed 20 Oct 2019).

13. Serzhanov, V.V. (2018), "The architectonics of state investment policy", *Infrastruktura rynku*, [Online], vol. 17, available at: <http://market-infr.od.ua/en/17-2018> (Accessed 20 Oct 2019).

14. Serzhanov, V.V. (2017), "Areas of influence of investment policy on economic growth of national economy", Thesis of the 5-th International Scientific Seminar "Formation of Knowledge Economy as the Basis for Information Society" [Thesis of the 5th International Scientific Seminar "Formation of Knowledge Economy as the Basis for Information Society"], International Academy of Information Science, Kyiv — Vienna, pp. 108—111.

15. Skvortsov, I.B. (2003), *Efektivnist' investytsijnogo protsesu: metodolohiia, metody i praktyka [The efficiency of the investment process: methodology, methods and practice]*, L'viv's'ka politekhnika, Lviv, Ukraine.

16. Fedulova, L.I. (2010), *Polityka zabezpechennia investytsijno-innovatsijnoi pryvablyvosti rehioniv: zavdannia derzhavnoho pravlinnia ta mistsevoho samovriaduvannia [Policy of providing investment and innovation attractiveness of regions: the tasks of state government and local self-government]*, NISD, Kyiv, Ukraine.

17. Fiks, M.M. (2013), "International experience in foreign investment regulation", *Biznes-navihator*, vol. 3, pp. 117—119.

18. Cherep, A.V. and Ivanova, A.H. (2011), "International experience in regulating foreign investment-Investment policy of Ukraine in the current conditions of instability", *Ekonomichnyj prostir*, vol. 47, pp. 133—137.

19. Yatsenko, A.V. (2010), "Formation of investment policy from strategic positions of development of Ukraine", *Investytsii: praktyka ta dosvid*, vol. 8, pp. 12—17.

Стаття надійшла до редакції 19.10.2019 р.